Tento dokument je třeba brát jako dokumentační nástroj a instituce nenesou jakoukoli odpovědnost za jeho obsah

►**B** **SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2002/47/ES**

ze dne 6. června 2002

o dohodách o finančním zajištění

(Úř. věst. L 168, 27.6.2002, s. 43)

Ve znění:

		Úřední věstník		
		Č.	Strana	Datum
►**M1**	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/44/ES ze dne 6. května 2009	L 146	37	10.6.2009
►**M2**	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014	L 173	190	12.6.2014

▼B

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2002/47/ES

ze dne 6. června 2002

o dohodách o finančním zajištění

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 95 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ([1]),

s ohledem na stanovisko Evropské centrální banky ([2]),

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ([3]),

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ([4]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry ([5]) představovala milník ve vytvoření pevného právního rámce pro platební systémy a systémy vypořádání obchodů s cennými papíry. Provádění uvedené směrnice ukázalo, jak důležité je omezit systémové riziko způsobené v takových systémech vlivem rozdílných právních řádů a jaké výhody přináší společná pravidla pro zajištění poskytovaná v takových systémech.

(2) Ve svém sdělení Evropskému parlamentu a Radě ze dne 11. května 1999 o finančních službách „Provádění rámce pro finanční trhy: akční plán“ se Komise zavázala, že po konzultaci s tržními odborníky a vnitrostátními orgány bude pracovat na dalších návrzích legislativních opatření o zajištěních, aby dosáhla dalšího pokroku v oblasti zajištění nad rámec směrnice 98/26/ES.

(3) Měl by být vytvořen režim Společenství pro poskytování cenných papírů a hotovosti jako zajištění, a to jak ve formě poskytnutí jistoty, tak ve formě převodu vlastnického práva, včetně dohod o zpětném odkupu (repo). Tím se přispěje k integraci a nákladové účinnosti finančního trhu, jakož i ke stabilitě finančního systému ve Společenství, čímž bude podpořen volný pohyb služeb a kapitálu na jednotném trhu s finančními službami. Tato směrnice se zaměřuje na dvoustranné dohody o finančním zajištěním.

([1]) Úř. věst. C 180 E, 26.6.2001, s. 312.
([2]) Úř. věst. C 196, 12.7.2001, s. 10.
([3]) Úř. věst. C 48, 21.2.2002, s. 1.
([4]) Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2001 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku), společný postoj Rady ze dne 5. března 2002 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 15. května 2002.
([5]) Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 45.

▼B

(4) Tato směrnice se přijímá v evropském právním rámci, který tvoří zejména uvedená směrnice 98/26/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES ze dne 4. dubna 2001 o reorganizaci a likvidaci úvěrových institucí ([1]), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/17/ES ze dne 19. března 2001 o reorganizaci a likvidaci pojišťoven ([2]) a nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení ([3]). Tato směrnice je v souladu s obecným vzorem těchto předchozích právních aktů a není s ním rozporu. Ve skutečnosti tyto stávající právní akty doplňuje tím, že pojednává o dalších sporných otázkách a že je rozšiřuje v souvislosti s některými záležitostmi, jimiž se tyto právní akty již zabývaly.

(5) Za účelem zvýšení právní jistoty v oblasti dohod o finančním zajištění by měly členské státy zajistit, aby se na takové dohody nevztahovala některá ustanovení úpadkového práva, zejména pak ta ustanovení, která by bránila účinné realizaci finančního zajištění nebo by zpochybňovala platnost stávajících technik, jakými jsou dvoustranné závěrečné vypořádání (close-out netting) či poskytnutí doplňkového nebo náhradního zajištění.

(6) Tato směrnice se nezabývá právy, která může mít osoba v souvislosti s aktivy poskytnutými jako finanční zajištění a která vznikají jiným způsobem než na základě dohody o finančním zajištění a jinak než na základě ustanovení právního předpisu o zahájení nebo pokračování likvidačního řízení či reorganizačních opatření, jakými jsou například nárok na vrácení z důvodu omylu, chyby nebo nedostatečné způsobilosti k právním úkonům.

(7) Zásada směrnice 98/26/ES, podle které je rozhodným právem pro zaknihované cenné papíry, které jsou poskytnuty jako zajištění, právo země, kde se nachází příslušný registr, účet nebo centrální depozitář, by měla být rozšířena, aby mohla být vytvořena právní jistota ohledně takových přeshraničně držených cenných papírů, které jsou používány jako finanční zajištění ve smyslu této směrnice.

(8) Pravidlo *lex rei sitae*, podle něhož je rozhodným právem pro určení toho, zda je dohoda o finančním zajištění platná, a tedy i účinná vůči třetím osobám, právo země, ve které se finanční zajištění nachází, uznávají v současné době všechny členské státy. Aniž by tím bylo ovlivněno používání této směrnice na přímo držené cenné papíry, mělo by být určeno umístění zaknihovaných cenných papírů, poskytnutých jako finanční zajištění a držených prostřednictvím jednoho nebo více zprostředkovatelů. Pokud má příjemce zajištění platnou a účinnou dohodu o zajištění podle rozhodného práva země, v níž je veden příslušný účet, měla by se platnost zajištění vůči jakémukoli konkurenčnímu

([1]) Úř. věst. L 125, 5.5.2001, s. 15.
([2]) Úř. věst. L 110, 20.4.2001, s. 28.
([3]) Úř. věst. L 160, 30.6.2000, s. 1.

▼B

vlastnickému nebo jinému věcnému právu a jeho vymahatelnost řídit výhradně právem této země, čímž se předejde právní nejistotě v důsledku jiných nepředvídaných právních předpisů.

▼M1

(9) Za účelem omezení administrativního břemene stran, které využívají finanční zajištění ve smyslu této směrnice, by mělo vnitrostátní právo pro platnost a účinnost finančního zajištění od těchto stran vyžadovat pouze to, aby finanční zajištění kontroloval příjemce zajištění nebo osoba jednající jeho jménem, přičemž by nebyly vyloučeny takové techniky zajištění, kterými poskytovatel zajištění může zajištění nahradit nebo přebytečné zajištění odebrat. Tato směrnice by členským státům neměla zakazovat, aby požadovaly postoupení pohledávky z úvěru formou jejího zařazení na seznam pohledávek.

▼B

(10) Z téhož důvodu by nemělo vytvoření, platnost, vymahatelnost či důkazní přípustnost dohody o finančním zajištění nebo poskytnutí finančního zajištění na základě dohody o finančním zajištění záviset na splnění formálního aktu, jakým je vyhotovení jakéhokoli dokumentu v konkrétní formě nebo konkrétním způsobem, podání u úřadu či veřejného orgánu nebo registrace ve veřejném registru, inzerce v novinách nebo časopise, v úředním rejstříku či publikaci nebo jakoukoli jinou formou, oznámení úředníkovi nebo předložení důkazů v konkrétní formě ohledně data vyhotovení dokumentu či nástroje, výše příslušných finančních závazků nebo jakékoli jiné záležitosti. Tato směrnice musí však zajišťovat rovnováhu mezi efektivitou trhu a bezpečností smluvních stran a třetích osob, a tím zamezovat mimo jiné riziku podvodu. Této rovnováhy by mělo být dosaženo tím, že se tato směrnice vztahuje pouze na ty dohody o finančním zajištění, jež stanovují nějakou formu vyvlastnění, tj. poskytnutí finančního zajištění, a kde poskytnutí finančního zajištění může být doloženo písemně nebo na trvalém nosiči, čímž je zaručena zpětná vysledovatelnost daného zajištění. Pro účely této směrnice by se za formální akty neměly považovat akty, které jsou podle práva členského státu vyžadovány jakožto podmínky převodu nebo poskytnutí jistoty ve formě finančních nástrojů, kromě zaknihovaných cenných papírů, jako jsou rubopisy v případě finančních nástrojů na řad, nebo záznam v registru emitenta v případě registrovaných nástrojů.

(11) Mimoto by měla tato směrnice chránit pouze dohody o finančním zajištění, které je možné doložit. Takové doložení je možné provést písemně nebo jakýmkoli jiným právně vymahatelným způsobem, který stanovuje právo, jímž se řídí dohoda o finančním zajištění.

(12) Zjednodušení používání finančního zajištění omezením administrativního břemene zvyšuje účinnost přeshraničních operací

▼B

Evropské centrální banky a národních centrálních bank členských států účastnících se hospodářské a měnové unie, které jsou nezbytné pro provádění společné měnové politiky. Zajištění omezené ochrany dohod o finančním zajištění před některými předpisy úpadkového práva navíc podporuje širší aspekt společné měnové politiky, podle něhož účastníci peněžního trhu vyrovnávají celkovou výši likvidity na trhu mezi sebou prostřednictvím přeshraničních transakcí krytých zajištěním.

(13) Cílem této směrnice je chránit platnost dohod o finančním zajištění, které jsou založeny na převodu plného vlastnického práva k finančnímu zajištění, například vyloučením tzv. recharakterizace (rekvalifikace) takových dohod o finančním zajištění (včetně dohod o zpětném odkupu) jako zástav.

(14) Vymahatelnost dvoustranného závěrečného vypořádání by měla být chráněna nejen jako mechanismus pro vymáhání dohod o finačním zajištění s převedením vlastnického práva, včetně dohod o zpětném odkupu, ale i z širšího hlediska, pokud dvoustranné závěrečné vypořádání tvoří součást dohody o finančním zajištění. Řádné postupy řízení rizika, běžně používané na finančním trhu, by měly být chráněny tím, že účastníkům bude umožněno řídit a snižovat svá úvěrová rizika vyplývající ze všech druhů finančních transakcí na čistém základě, přičemž se úvěrové riziko vypočítá jako součet všech odhadovaných rizik ze všech neuzavřených transakcí s protistranou, se započtením odpovídajících vzájemných položek za účelem stanovení jediné souhrnné částky, která se porovná se současnou hodnotou zajištění.

(15) Tato směrnice by se neměla dotýkat omezení nebo požadavků podle vnitrostátního práva na zohledňování pohledávek, povinné započtení nebo smluvní vypořádání, týkajících se například jejich vzájemnosti nebo skutečnosti, že byly uzavřeny předtím, než se příjemce zajištění dozvěděl nebo měl dozvědět o zahájení (nebo o závazném právním aktu vedoucím k zahájení) likvidačního řízení či reorganizačních opatření ve vztahu k poskytovateli zajištění.

(16) Řádná a regulátory podporovaná tržní praxe, podle níž účastníci finančního trhu používají doplňková finanční zajištění k řízení a omezení svých vzájemných úvěrových rizik, kdy na základě zjištění aktuální tržní (mark-to-market) hodnoty úvěrového rizika a hodnoty finančního zajištění následně vyžadují doplňkové finanční zajištění nebo případně vracejí nadměrné finanční zajištění, by měla být chráněna před některými pravidly o automatické neplatnosti nebo neúčinnosti. Totéž se týká možnosti nahradit aktiva, která byla poskytnuta jako finanční zajištění, jinými aktivy téže hodnoty. Záměrem je pouze to, aby poskytnutí doplňkového nebo náhradního finančního zajištění nemohlo být zpochybněno pouze z toho důvodu, že příslušné finanční závazky existovaly již před poskytnutím finančního zajištění, nebo že finanční zajištění bylo poskytnuto během stanoveného období. Toto se však nedotýká možnosti zpochybnit podle vnitrostátního práva dohodu o finančním zajištění a poskytnutí finančního zajištění v rámci prvotního poskytnutí, či poskytnutí doplňkového nebo náhradního finančního zajištění, například pokud tak bylo učiněno záměrně

▼B

s úmyslem poškodit ostatní věřitele (to se vztahuje mimo jiné na podvodné jednání nebo podobná pravidla o automatické neplatnosti nebo neúčinnosti, která se mohou uplatnit ve stanoveném období).

(17) Tato směrnice stanovuje rychlé a neformální postupy vymáhání za účelem ochrany finanční stability a omezení dominového efektu v případě neplnění některé strany dohody o finančním zajištění. Tato směrnice však uvedené cíle vyrovnává s ochranou poskytovatele zajištění a třetích osob tím, že výslovně potvrzuje, že členské státy mohou ve svých vnitrostátních právních předpisech zachovat nebo jimi zavést dodatečnou kontrolu, kterou mohou soudy vykonávat v souvislosti s realizací nebo oceněním finančního zajištění a výpočtem příslušných finančních závazků. Tato kontrola by měla soudním orgánům umožnit ověření toho, zda realizace nebo ocenění byly provedeny způsobem, který je z obchodního hlediska přiměřený.

(18) Mělo by být možné poskytovat jako zajištění hotovost, a to jak ve formě převedení plného vlastnického práva, tak i ve formě poskytnutí jistoty, které je chráněno v prvním případě uznáním smluvního vypořádání a ve druhém případě zastavením hotovosti. Hotovostí se rozumí pouze částka připsaná na určitý účet nebo podobné peněžní pohledávky (jako jsou vklady na peněžním trhu), čímž jsou výslovně vyloučeny bankovky.

(19) Tato směrnice stanovuje užívací právo v případě dohod o finančním zajištění s poskytnutím jistoty, které zvyšuje likviditu na finančním trhu vyvolanou opětovným použitím „zastavených“ cenných papírů. Toto opětovné použití však nesmí být v rozporu s vnitrostátními právními předpisy o oddělení aktiv a o rovném zacházení s věřiteli.

▼M1

(20) Tato směrnice se nedotýká působení či účinku smluvních podmínek finančních nástrojů nebo pohledávek z úvěru poskytnutých jako finanční zajištění, jako jsou práva, povinnosti nebo jiné podmínky stanovené při emisi těchto nástrojů či jakákoli další práva, povinnosti nebo jiné podmínky, které se uplatňují ve vztahu mezi emitenty a držiteli takových nástrojů nebo mezi dlužníkem a věřitelem v případě takových pohledávek z úvěru.

▼B

(21) Tato směrnice dodržuje základní práva a splňuje zásady stanovené zejména v Chartě základních práv Evropské unie.

(22) Jelikož cíle navrhované akce, a to vytvoření minimálního režimu pro použití finančního zajištění, nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, a proto z důvodu rozsahu akce a jejích účinků může být cíle lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity podle článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality, stanovené ve stejném článku, nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení uvedeného cíle.

▼M1

(23) Touto směrnicí nejsou dotčena práva členských států na zavedení pravidel pro zajištění účinnosti dohod o finančním zajištění vůči třetím osobám v souvislosti s pohledávkami z úvěru,

▼B

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. Tato směrnice stanoví režim Společenství použitelný na dohody o finančním zajištění, které splňují požadavky odstavců 2 a 5, a na finanční zajištění v souladu s podmínkami podle odstavců 4 a 5.

2. Příjemce zajištění a poskytovatel zajištění musí patřit do jedné z následujících kategorií:

a) veřejné orgány (kromě podniků s veřejnou zárukou, pokud nespadají pod písmena b) až e)), včetně:

i) veřejných subjektů členských států pověřených správou veřejného dluhu nebo zasahujících do této správy a

ii) veřejných subjektů členských států pověřených vedením účtů pro klienty;

▼M1

b) centrální banka, Evropská centrální banka, Banka pro mezinárodní platby, mezinárodní rozvojová banka ve smyslu přílohy VI části 1 oddílu 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu (přepracované znění) ([1]), Mezinárodní měnový fond a Evropská investiční banka;

▼B

c) finanční instituce podléhající obezřetnostnímu dohledu, včetně:

▼M1

i) úvěrových institucí ve smyslu čl. 4 bodu 1 směrnice 2006/48/ES, včetně institucí, které jsou vyjmenovány v článku 2 uvedené směrnice;

ii) investičních podniků ve smyslu čl. 4 odst. 1 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES ze dne 21. dubna 2004 o trzích finančních nástrojů ([2]);

iii) finančních institucí ve smyslu čl. 4 bodu 5 směrnice 2006/48/ES;

iv) pojišťoven ve smyslu čl. 1 písm. a) směrnice Rady 92/49/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přímého pojištění jiného než životního (třetí směrnice o neživotním pojištění) ([3]) a pojišťoven ve smyslu čl. 1

([1]) Úř. věst. L 177, 30.6.2006, s. 1.
([2]) Úř. věst. L 145, 30.4.2004, s. 1.
([3]) Úř. věst. L 228, 11.8.1992, s. 1.

▼M1

bodu 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/83/ESze dne 5. listopadu 2002 o životním pojištění ([1]);

▼B

v) subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice Rady 85/611/EHS ze dne 20. prosince 1985 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) ([2]);

vi) správcovských společností ve smyslu čl. 1a odst. 2 směrnice 85/611/EHS;

d) ústřední protistrana, zúčtovatel nebo clearingová instituce ve smyslu čl. 2 písm. c), d) a e) směrnice 98/26/ES, včetně podobných institucí, které podléhají dohledu podle práva členského státu a působí na trzích s termínovými obchody, opcemi a deriváty, pokud se na ně nevztahuje uvedená směrnice, a osoba, jiná než fyzická osoba, která jedná jako svěřenecký správce nebo zástupce jménem jedné nebo více osob, včetně držitelů dluhopisů nebo držitelů jiných forem dluhových nástrojů nebo instituce vymezené v písmenech a) až d);

e) osoba, jiná než fyzická osoba, včetně neregistrovaných podniků a osobních společností, pokud je druhá smluvní strana institucí vymezenou v písmenech a) až d).

3. Členské státy mohou z oblasti působnosti této směrnice vyloučit dohody o finančním zajištění, kde je jednou ze stran osoba uvedená v odst. 2 písm. e).

Pokud členské státy této možnosti využijí, uvědomí Komisi, která o této skutečnosti informuje ostatní členské státy.

4. ►M1 a) Finanční zajištění, které má být poskytnuto, se skládá z hotovosti, finančních nástrojů nebo z pohledávek z úvěru. ◄

b) Členské státy mohou z oblasti působnosti této směrnice vyloučit finanční zajištění, které se skládá z vlastních akcií poskytovatele zajištění, akcií přidružených podniků ve smyslu sedmé směrnice Rady 83/349/EHS ze dne 13. června 1983 o konsolidovaných účetních závěrkách ([3]) a z akcií podniků, jejichž výhradním předmětem činnosti je vlastnit výrobní prostředky, které jsou nezbytné pro obchodní činnost poskytovatele zajištění, nebo vlastnit nemovitosti.

▼M1

c) Členské státy mohou z oblasti působnosti této směrnice vyloučit pohledávky z úvěru, u kterých je dlužníkem spotřebitel ve smyslu čl. 3 písm. a) směrnice Evropského parlamentu

([1]) Úř. věst. L 345, 19.12.2002, s. 1.
([2]) Úř. věst. L 375, 31.12.1985, s. 3. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/108/ES (Úř. věst. L 41, 13.2.2002, s. 35).
([3]) Úř. věst. L 193, 18.7.1983, s. 1. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/65/ES (Úř. věst. L 283, 27.10.2001, s. 28).

▼M1

a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru ([1]), nebo mikropodnik a malý podnik ve smyslu článku 1 a čl. 2 odst. 2 a 3 přílohy doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků ([2]), vyjma případů, kdy příjemce či poskytovatel zajištění takové pohledávky z úvěru je jednou z institucí ve smyslu čl. 1 odst. 2 písm. b) této směrnice.

▼B

5. Tato směrnice se vztahuje na finanční zajištění po jeho poskytnutí, a pokud je jeho poskytnutí možné doložit písemně.

Doložení poskytnutí finančního zajištění musí umožňovat identifikaci finančního zajištění, kterého se týká. Pro tento účel je dostačující dokázat, že zajištění ve formě zaknihovaných cenných papírů bylo připsáno na příslušný účet nebo tvoří na příslušném účtu kladný zůstatek a že zajištění ve formě hotovosti bylo připsáno na určený účet nebo tvoří na určeném účtu kladný zůstatek. ►M1 V případě pohledávek z úvěru postačuje mezi stranami smlouvy k identifikaci pohledávky z úvěru a k doložení jejího poskytnutí jakožto finančního zajištění zařazení této pohledávky na seznam pohledávek předložený příjemci zajištění písemně nebo z právního hlediska rovnocenným způsobem. ◄

▼M1

Aniž je dotčen druhý pododstavec, mohou členské státy stanovit, že zařazení na seznam pohledávek předložený příjemci zajištění písemně nebo z právního hlediska rovnocenným způsobem rovněž postačuje k identifikaci pohledávky z úvěru a k doložení jejího poskytnutí jakožto finančního zajištění vůči dlužníkovi nebo třetím osobám.

▼B

Tato směrnice se vztahuje na dohody o finančním zajištění, které mohou být doloženy písemně nebo z právního hlediska rovnocenným způsobem.

▼M2

6. Články 4 až 7 této směrnice se nevztahují na jakékoli omezení vymáhání dohod o finančním zajištění nebo jakékoli omezení účinnosti dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty, doložky o závěrečném vypořádání nebo ustanovení o vzájemném započtení, které je uloženo podle hlavy IV kapitoly V nebo VI směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ([3]), nebo na jakékoli omezení, které je uloženo na základě podobných pravomocí v právu členského státu, za účelem usnadnit řádné řešení krize jakéhokoli subjektu uvedeného v odst. 2 písm. c) bodě iv) a písm. d), který podléhá zárukám přinejmenším rovnocenným těm, jež jsou uvedeny v hlavě IV kapitole VII směrnice 2014/59/EU.

([1]) Úř. věst. L 133, 22.5.2008, s. 66.
([2]) Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36.
([3]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 82/891/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU a 2013/36/EU a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 190).

▼B

Článek 2

Definice

1. Pro účely této směrnice se:

a) „dohodou o finančním zajištěním“ rozumí dohoda o finančním zajištění s převedením vlastnického práva nebo dohoda o finančním zajištění s poskytnutím jistoty bez ohledu na to, zda se na ně vztahuje rámcová dohoda nebo všeobecné obchodní podmínky;

▼M1

b) „dohodou o finančním zajištění s převedením vlastnického práva“ rozumí dohoda, včetně dohod o zpětném odkupu, podle níž poskytovatel zajištění převádí plné vlastnické právo k finančnímu aktivu nebo plné právo na plnění z tohoto finančního aktiva na příjemce zajištění za účelem zajištění nebo jiného krytí plnění příslušných finančních závazků;

c) „dohodou o finančním zajištění s poskytnutím jistoty“ rozumí dohoda, podle níž poskytovatel zajištění poskytuje příjemci nebo v jeho prospěch jistotu v podobě finančního aktiva, přičemž plné nebo kvalifikované vlastnické právo k němu nebo plné právo na plnění z něj zůstává při zřízení jistoty poskytovateli zajištění;

▼B

d) „hotovostí“ rozumějí peníze připsané na účet v jakékoli měně nebo podobné peněžní pohledávky, jako jsou vklady na peněžním trhu;

e) „finančními nástroji“ rozumějí akcie společností a další cenné papíry rovnocenné akciím společností a dluhopisy a jiné formy dluhových cenných papírů, které jsou obchodovatelné na kapitálovém trhu, a všechny ostatní běžně obchodované cenné papíry, s nimiž je spojeno právo získat takové akcie, dluhopisy nebo jiné cenné papíry upsáním, koupí či výměnou, nebo ze kterých vyplývá právo na vypořádání v penězích (s výjimkou platebních nástrojů), včetně podílových jednotek subjektů kolektivního investování, nástrojů peněžního trhu a pohledávek a práv souvisejících s výše uvedenými aktivy;

f) „příslušnými finančními závazky“ rozumějí závazky, které jsou zajištěny dohodou o finančním zajištění a ze kterých vyplývá právo k vypořádání v penězích nebo k dodání finančních nástrojů.

Příslušné finanční závazky se mohou zcela nebo částečně skládat ze:

i) současných či budoucích, nepodmíněných či podmíněných, splatných či odložených závazků (včetně závazků vyplývajících z rámcové dohody nebo z podobného ujednání);

ii) závazků jiné osoby než poskytovatele zajištění vůči příjemci zajištění nebo

iii) závazků vymezené třídy nebo druhu, které vznikají příležitostně;

g) „zajištěním ve formě zaknihovaných cenných papírů“ rozumí finanční zajištění, které se skládá z finančních nástrojů, jejichž vlastnické právo se dokládá zápisem v registru nebo záznamem na účtu vedeném zprostředkovatelem nebo jeho jménem;

▼B

h) „příslušným účtem“ rozumí v souvislosti se zajištěním ve formě zaknihovaných cenných papírů, které je předmětem dohody o finančním zajištění, registr nebo účet, který může vést příjemce zajištění, v němž jsou zápisy či záznamy prováděny podle toho, jak je zajištění ve formě zaknihovaných cenných papírů poskytováno příjemci zajištění;

i) „rovnocenným zajištěním“ rozumí:

i) v souvislosti s hotovostí platba téže částky v téže měně;

ii) v souvislosti s finančními nástroji finanční nástroje téhož emitenta nebo dlužníka, tvořící část téže emise či třídy, které znějí na tutéž nominální hodnotu a měnu a mají stejný popis, a pokud dohoda o finančním zajištění stanovuje převod jiných aktiv pro případ události týkající se finančních nástrojů poskytnutých jako finanční zajištění či takové finanční nástroje ovlivňující, tato jiná aktiva;

j) „likvidačním řízením“ rozumí kolektivní řízení, které zahrnuje realizaci aktiv a rozdělení výnosů mezi věřitele, akcionáře či společníky, které zahrnuje zásah správních nebo soudních orgánů, včetně případů, kdy jsou kolektivní řízení ukončena vyrovnáním nebo jiným obdobným opatřením, bez ohledu na to, zda je důvodem řízení platební neschopnost nebo zda je dobrovolné či nucené;

k) „reorganizačními opatřeními“ rozumějí opatření, která zahrnují jakýkoli zásah správních nebo soudních orgánů a jejichž cílem je uchovat nebo obnovit finanční situaci a která mají vliv na již existující práva třetích osob, včetně opatření zahrnujících možnost pozastavení plateb, odložení opatření souvisejících s výkonem rozhodnutí nebo krácení pohledávek;

l) „rozhodnou událostí pro vymáhání“ rozumí událost neplnění nebo jakákoli podobná událost dohodnutá mezi stranami, při jejímž vzniku je příjemce zajištění oprávněn za podmínek dohody o finančním zajištění nebo ze zákona realizovat nebo přivlastnit si finanční zajištění nebo jejíž vznik odůvodňuje uplatnění doložky o závěrečném vypořádání;

m) „užívacím právem“ rozumí právo příjemce zajištění v souladu s podmínkami dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty používat finanční zajištění nebo s ním disponovat jako vlastník;

n) „doložkou o závěrečném vypořádání“ rozumí ustanovení dohody o finančním zajištění nebo jiné dohody, jejíž je dohoda o finančním zajištění součástí, nebo pokud takové ustanovení neexistuje, právní předpis, na jejichž základě se při vzniku rozhodné události pro vymáhání postupuje, prostřednictvím smluvního vyrovnání nebo započtení či jiným způsobem, takto:

i) závazky stran se urychlí, aby byly okamžitě splatné, a vyjádří se jako závazek zaplatit částku představující jejich odhadovanou současnou hodnotu nebo se ukončí a nahradí se závazkem zaplatit takovou částku, nebo

ii) zúčtují se vzájemné závazky obou stran, přičemž straně s vyššími závazky vznikne povinnost zaplatit částku rovnající se čistému saldu druhé straně.

▼M1

o) „pohledávkami z úvěru“ rozumějí peněžité pohledávky vyplývající z dohody, podle níž úvěrová instituce ve smyslu čl. 4 bodu 1 směrnice 2006/48/ES, včetně institucí, které jsou vyjmenovány v článku 2 uvedené směrnice, poskytuje prostředky ve formě úvěru nebo půjčky.

▼B

2. „Poskytnutým“ finančním zajištěním nebo „poskytnutím“ finančního zajištění se v této směrnici rozumí, že finanční zajištění je doručeno, převedeno, drženo, zaregistrováno nebo jinak určeno, aby ho vlastnil či kontroloval příjemce zajištění nebo osoba, která jedná jeho jménem. ►M1 Poskytnutím finančního zajištění příjemci zajištění podle této směrnice není dotčeno právo poskytovatele zajištění na nahrazení či odebrání přebytečného finančního zajištění nebo v případě pohledávek z úvěru na inkaso výnosů z těchto pohledávek až do dalšího oznámení. ◄

3. Výrazem „písemně“ se v této směrnici rozumí také záznam elektronickými prostředky a na jakékoli jiné trvalé nosiče.

Článek 3

Formální požadavky

1. Členské státy nesmí vyžadovat, aby vytvoření, platnost, vymahatelnost nebo důkazní přípustnost dohody o finančním zajištění nebo poskytnutí finančního zajištění na základě dohody o finančním zajištění záviselo na vykonání formálního aktu.

▼M1

Aniž je dotčen čl. 1 odst. 5, jsou-li jako finanční zajištění poskytnuty pohledávky z úvěru, nesmějí členské státy vyžadovat, aby sjednání, platnost, účinnost, pořadí, vymahatelnost nebo důkazní přípustnost tohoto finančního zajištění závisely na vykonání formálního aktu, například registrace nebo informování dlužníka o poskytnutí pohledávky z úvěru jako zajištění. Členské státy však mohou požadovat vykonání formálního aktu, jako je registrace nebo informování, pro účely platnosti a účinnosti, pořadí, vymahatelnosti nebo důkazní přípustnosti vůči dlužníkovi nebo třetím osobám.

Do 30. června 2014 Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o tom, zda je uplatňování tohoto odstavce stále vhodné.

▼B

2. Odstavcem 1 není dotčeno použití této směrnice na finanční zajištění až po jeho poskytnutí, pokud je možno toto poskytnutí doložit písemně a pokud je možno dohodu o finančním zajištění doložit písemně nebo způsobem právně rovnocenným.

▼M1

3. Aniž je dotčena směrnice 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách ([1]) a vnitrostátní předpisy o nepřiměřených smluvních podmínkách, zajistí členské státy, aby se dlužníci pohledávek z úvěru mohli písemně nebo z právního hlediska rovnocenným způsobem platně vzdát:

([1]) Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29.

▼M1

i) svých práv na započtení vůči věřitelům pohledávky z úvěru a vůči osobám, jimž věřitel postoupil, zastavil či jinak uvedl do oběhu pohledávku z úvěru jako zajištění, a

ii) svých práv vyplývajících z pravidel bankovního tajemství, která by jinak věřiteli pohledávky z úvěru bránila nebo omezovala jeho možnost poskytnout informace o pohledávce z úvěru nebo o dlužníkovi pro účely použití pohledávky z úvěru jako zajištění.

▼B

Článek 4

Vymáhání dohod o finančním zajištění

1. Členské státy zajistí, aby nastane-li rozhodná událost pro vymáhání, byl příjemce zajištění schopen realizovat jedním z následujících způsobů kterékoli finanční zajištění poskytnuté podle dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty a v souladu s jejími podmínkami:

a) u finančních nástrojů prodejem nebo přivlastněním a započtením jejich hodnoty proti příslušným finančním závazkům, případně použitím na jejich vyrovnání;

b) u hotovosti započtením částky proti příslušným finančním závazkům, případně použitím na jejich vyrovnání;

▼M1

c) u pohledávek z úvěru prodejem nebo přivlastněním a započtením jejich hodnoty proti příslušným finančním závazkům, případně použitím na jejich vyrovnání.

▼B

2. Přivlastnění je možné pouze tehdy, pokud:

a) se na tom dohodly strany při uzavření dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty a

▼M1

b) strany se v dohodě o finančním zajištění s poskytnutím jistoty dohodly na ocenění finančních nástrojů a pohledávek z úvěru.

———————

▼B

4. Na způsoby realizace finančního zajištění ve smyslu odstavce 1 se s výhradou podmínek dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty nevztahují žádné požadavky v tom smyslu, že:

a) musí být předem dáno oznámení o záměru provést realizaci;

b) podmínky realizace musí schválit soud, úředník nebo jiná osoba;

c) realizace musí být provedena veřejnou dražbou nebo jiným předepsaným způsobem nebo

d) musí uplynout další lhůta.

5. Členské státy zajistí, aby se dohoda o finančním zajištění mohla stát účinnou v souladu se svými podmínkami bez ohledu na zahájení či pokračování likvidačního řízení nebo reorganizačních opatření u poskytovatele nebo příjemce zajištění.

▼B

6. Tento článek a články 5, 6 a 7 se nedotýkají požadavků vnitrostátního práva na to, aby realizace nebo ocenění finančního zajištění a výpočet příslušných finančních závazků byly prováděny způsobem, který je z obchodního hlediska přiměřený.

Článek 5

Užívací právo k finančnímu zajištění podle dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty

1. Členské státy zajistí, aby byl příjemce zajištění, pokud tak stanoví podmínky dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty, oprávněn vykonávat užívací právo ve vztahu k finančnímu zajištění poskytnutému podle dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty.

2. Pokud příjemce zajištění vykonává užívací právo, bere na sebe závazek převést rovnocenné zajištění jako náhradu původního finančního zajištění nejpozději v den splatnosti příslušných finančních závazků, které jsou kryty dohodou o finančním zajištění s poskytnutím jistoty.

Příjemce zajištění může v den splatnosti příslušných finančních závazků alternativně buď převést rovnocenné zajištění, anebo pokud tak stanoví podmínky dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty, započítat hodnotu rovnocenného zajištění proti příslušným finančním závazkům, případně ji použít na jejich vyrovnání.

3. Rovnocenné zajištění, které bylo převedeno při plnění závazku podle odst. 2 prvního pododstavce, je předmětem téže dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty, jejímž předmětem bylo původní finanční zajištění, a považuje se za poskytnuté podle dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty ve stejné době, jako bylo poskytnuto původní finanční zajištění.

4. Členské státy zajistí, aby užívání finančního zajištění příjemcem zajištění v souladu s tímto článkem nezpůsobilo neplatnost či nevymahatelnost práv příjemce zajištění podle dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty ve vztahu k finančnímu zajištění, které příjemce zajištění převedl při plnění závazku podle odst. 2 prvního pododstavce.

5. Pokud nastane rozhodná událost pro vymáhání před splněním závazku podle odst. 2 prvního pododstavce, může být tento závazek předmětem závěrečného vypořádání.

▼M1

6. Tento článek se nevztahuje na pohledávky z úvěru.

▼B

Článek 6

Uznání dohody o finančním zajištění s převedením vlastnického práva

1. Členské státy zajistí, aby se dohoda o finančním zajištění s převedením vlastnického práva mohla stát účinnou v souladu se svými podmínkami.

▼B

2. Pokud nastane rozhodná událost pro vymáhání před splněním závazku příjemce zajištění převést rovnocenné zajištění podle dohody o finančním zajištění s převedením vlastnického práva, může být tento závazek předmětem závěrečného vypořádání.

Článek 7

Uznání doložky o závěrečném vypořádání

1. Členské státy zajistí, aby se doložka o závěrečném vypořádání mohla stát účinnou v souladu se svými podmínkami:

a) bez ohledu na zahájení či pokračování likvidačního řízení nebo reorganizačních opatření u poskytovatele nebo příjemce zajištění, nebo

b) bez ohledu na údajné postoupení, soudní či jiné obstavení nebo jiné naložení s těmito právy.

2. Členské státy zajistí, aby uplatnění doložky o závěrečném vypořádání nemohlo být předmětem žádného z požadavků uvedených v čl. 4 odst. 4, nedohodnou-li se strany jinak.

Článek 8

Nepoužitelnost některých ustanovení o úpadku

1. Členské státy zajistí, aby dohoda o finančním zajištění, stejně jako poskytnutí finančního zajištění na základě takové dohody nemohly být prohlášeny za neplatné či neúčinné, ani aby nemohly být zrušeny pouze z toho důvodu, že dohoda o finančním zajištění byla uzavřena nebo že finanční zajištění bylo poskytnuto:

a) v den zahájení likvidačního řízení či reorganizačních opatření, avšak před vydáním příkazu nebo rozhodnutí o takovém zahájení, nebo

b) ve stanovené době před zahájením likvidačního řízení či reorganizačních opatření nebo před vydáním uvedeného příkazu nebo rozhodnutí, která se určuje odkazem na takové zahájení nebo odkazem na vydání takového příkazu nebo rozhodnutí, nebo na vykonání jiného úkonu či vznik jiné události v průběhu takového řízení nebo takových opatření.

2. Členské státy zajistí, aby v případě, že dohoda o finančním zajištění byla uzavřena, nebo příslušný finanční závazek vznikl, nebo finanční zajištění bylo poskytnuto v den zahájení likvidačního řízení či reorganizačních opatření, ale až po jejich zahájení, byly právně závazné a účinné vůči třetím osobám, pokud může příjemce zajištění prokázat, že o zahájení takového řízení nebo takových opatření nevěděl a ani vědět nemohl.

3. Pokud dohoda o finančním zajištění obsahuje:

a) závazek poskytnout finanční zajištění nebo doplňkové finanční zajištění za účelem zohlednění změn hodnoty finančního zajištění nebo výše příslušného finančního závazku, nebo

b) právo finanční zajištění odebrat, pokud je formou náhrady nebo výměny poskytnuto finanční zajištění v podstatě stejné hodnoty,

▼B

členské státy zajistí, aby poskytnutí finančního zajištění, doplňkového finančního zajištění nebo náhradního finančního zajištění na základě takového závazku či práva nebylo považováno za neúčinné či zrušené, ani aby nemohlo být prohlášeno za neplatné pouze z toho důvodu, že:

i) v den zahájení likvidačního řízení či reorganizačních opatření, avšak před vydáním příkazu nebo rozhodnutí o takovém zahájení, nebo ve stanovené době před zahájením likvidačního řízení či reorganizačních opatření, nebo před vydáním uvedeného příkazu nebo rozhodnutí, která se určuje odkazem na takové zahájení nebo odkazem na vydání takového příkazu nebo rozhodnutí, nebo na vykonání jiného úkonu či vznik jiné události v průběhu takového řízení nebo takových opatření, nebo

ii) příslušné finanční závazky vznikly přede dnem poskytnutí finančního zajištění, doplňkového finančního zajištění nebo náhradního finančního zajištění.

4. Aniž jsou dotčena ustanovení odstavců 1, 2 a 3, nemá tato směrnice vliv na všeobecná ustanovení vnitrostátního úpadkového práva týkající se neplatnosti transakcí, které byly uskutečněny během stanovené lhůty podle odst. 1 písm. b) a odst. 3 bodu i).

Článek 9

Kolizní normy

1. Všechny otázky týkající se kterékoli ze záležitostí uvedených v odstavci 2, které vznikly v souvislosti se zajištěním ve formě zaknihovaných cenných papírů, se řídí právem země, v níž je příslušný účet veden. Odkazem na právo dané země se rozumí odkaz na její vnitrostátní právo, bez ohledu na jakékoliv předpisy, které v souvislosti s danou otázkou odkazují na právo jiné země.

2. Mezi záležitosti podle odstavce 1 patří:

a) právní povaha a majetkové účinky zajištění ve formě zaknihovaných cenných papírů;

b) požadavky na bezvadné vyhotovení dohody o finančním zajištění v souvislosti se zajištěním ve formě zaknihovaných cenných papírů a s poskytnutím zajištění ve formě zaknihovaných cenných papírů na základě takové dohody a obecněji, jaké je třeba vykonat kroky pro to, aby taková dohoda nebo poskytnutí byly považovány za účinné vůči třetím osobám;

c) otázka, zda je vlastnické nebo jiné věcné právo osoby k takovému zajištění ve formě zaknihovaných cenných papírů převáženo konkurenčním vlastnickým nebo jiným věcným právem, zda je takovému konkurenčnímu právu podřízeno, nebo zda došlo k nabytí v dobré víře;

d) kroky nezbytné pro realizaci zajištění ve formě zaknihovaných cenných papírů, nastane-li rozhodná událost pro vymáhání.

▼M2

Článek 9a

Směrnice 2008/48/ES a 2014/59/EU

Touto směrnicí nejsou dotčeny směrnice 2008/48/ES a 2014/59/EU.

▼B

Článek 10

Zpráva Komise

Nejpozději dne 27. prosince 2006 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o používání této směrnice, zejména o uplatňování čl. 1 odst. 3, čl. 4 odst. 3 a článku 5, případně spolu s návrhy na její změny.

Článek 11

Provedení

Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 27. prosince 2003. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 12

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

Článek 13

Určení

Tato směrnice je určena členským státům.